

Budsjett 2015 – innspill til fakultetsstyremøtet 11/12-2015

1. Innledning. Vi er forelagt et forslag til budsjett preget av sterk vilje til satsing. Satsingene har i stor grad gått til viktige aktiviteter ved vårt fakultet. De har imidlertid også medført store kutt for andre år på rad. Virkningene av kuttene er i liten grad omtalt og diskutert. Virkningene av kuttene vil bli store og jeg vil derfor legge fram et forslag til vedtak som avviker fra forslaget fra dekan og fakultetsdirektør. Jeg vil nedenfor begrunne at det er i fakultetets langsiktige interesse å stemme for forslaget som jeg kommer med, og jeg ber derfor de øvrige medlemmer av fakultetsstyret om å slutte seg til mitt forslag.

2. Begrunnelser.

A. Utdanning

Jeg viser til fakultetsstyresak 28. fra 8. mai 2014 der det står: ' Det er en viktig utfordring å sikre kvalitet i bredden av fakultetets forskning og utdanning samtidig som det allokeres midler til strategiske satsinger. Fakultetet har store ambisjoner om å heve satsingen på utdanning, både når det gjelder status og kvalitet.' Budsjettforslaget som er lagt fram vil ikke ivareta bredden i fakultetets forskning og utdanning, og det kan diskuteres om satsingene er strategiske.

Dette budsjettet medfører kutt i rammene til instituttene over 2 år på tilsammen 6.7%. I 2014 fikk vi 1.9% fra UiB sentralt og 2.3% fra fakultetet i kutt. For 2015 er de foreslåtte tall 2.0% og 0.5%. Dette utgjør omlag 25MNOK i kutt eller omlag 25 faste vitenskapelige stillinger. Antallet 10STP emner som 25 faste vitenskapelig tilsatte foreleser er omlag 40. Kuttene vil derfor i vesentlig grad gå ut over tilbudet til studentene. Strategiske satsinger på tverrfaglige områder bygger på et bredt grunnlag av fag. Kuttene er derfor meget problematiske med tanke på videre faglig satsing. Det kan også legges til at forholdstallet mellom studenter og faste vitenskapelige stillinger er også et kvalitetskriterium ved internasjonale evalueringer av universitet.

B. Handlingsrommet blir brukt opp før vi har ny strategi på plass.

I et oppslag i På Høyden 24/9-2014 av Dag Hellesund blir Kjell Bernstrøm intervjuet og det blir redegjort for at pengene skal brukes til satsinger som er viktige for UiB, og særlig seks formål blir nevnt. Disse satsingene skjer før ny strategi er på plass. Kuttene som kommer fra UiB sentralt vil i stor grad begrense handlingsrommet som vi vil trenge når ny strategi er vedtatt. Et kutt på 25MNOK tilsvarer omlag handlingsrommet knyttet til naturlig avgang over tre til fire år på vårt fakultet. I saksforelegg både til Universitetsstyret og Fakultetsstyret er det referert til strategiske kutt. Jeg mener det er kutt knyttet til satsinger før vi har ny strategi, og da er det feil å kalle det strategiske kutt.

Handlingsrommet blir tatt før vi har en strategi for 2016-2021 på plass. Kan vi da vente ytterligere rammekutt når strategien er på plass?

C. Hva har styrt satsingene som har ledet til kutt?

Jeg har ikke spesielle innvendinger mot de satsingene som er planlagt og som har ledet fram til kutt. Problemet er at de totalt sett er for store, og jeg vil også diskutere hva som har styrt satsingene. Jeg har tenkt over tre alternativ:

i. Nåværende strategi. Der er utdanning og bredde viktig og Utviklingsrelatert forskning er et satsingsområde. Jeg kan ikke se at noen av de nye satsingene går til Utviklingsrelatert forskning og bredden i undervisning blir dårlig ivaretatt.

ii. Valgplattformen til rektoratet. I uthevet boks på først side står det: *'Tverrfaglig aktivitet av høy kvalitet må være tuftet på de solide disipliner som kjennetegner et breddeuniversitet'*. Utviklingsrelatert forskning er fortsatt med, så selv om DigUiB satsingen er i tråd med valgplattformen synes ikke satsingene i sin helhet å være styrt av plattformen. Plattformen nevner ikke at satsinger skal finansieres gjennom kutt i rammene til fakultetene.

iii. Forskningsledere eller forskere som har stått på for sin sak har fått uttelling. Tildelingene er preget av at det er dette som har virket, heller enn strategisk helhetlig tenking. Problemet er at kostnadene må dekkes inn. Tildelingene har så langt gått til vårt fakultet. Forskningsledere ved vårt fakultet og ved andre fakultet kan også få inntrykk av at det er direkte pågang på rektorat og dekanat som gir uttelling. Dette kan gi ytterligere tildelinger og flere rammekutt.

D. Hvem skal sørge for økte RB/RBO inntekter i årene som kommer?

Svaret er at det er faste vitenskapelig tilsatte. Rammekuttene underminerer derfor grunnlaget for videre satsing og økte eksterne inntekter.

Instituttnivået er nivået der forskning, undervisning, formidling og innovasjon skjer. Når de to nivåene over tildeler midler ut over det som har vært historiske fordelingsnøkler for eksempel 25-25-50% på RB/RBO midler, må det kuttes i rammene. Rammene er det som lønner faste vitenskapelig tilsatte og kuttene går derfor vesentlig ut over basisaktivitetene og det skaper utrygge rammer for videre aktivitet.

E. Budsjettmodell.

Det er viktig at universitetet har en budsjettmodell som gjør det mulig å drive langsiktig økonomisk planlegging på alle nivå i universitetssystemet. Risa-utvalgets innstilling fra noen år tilbake la opp til det, og RB/RBO fordelingen har ivaretatt dette. Universitetsbudsjettene under nytt rektorat har rokket vesentlig ved fordelingsystemet. Hvor store rammekutt skal instituttlederne planlegge med for 2016 og framover?

F. Kutt i 2014 budsjettet knyttet til svingninger i RBO.

I budsjettet for 2014 fra fakultetet ble det innført et rammekutt knyttet til redusert RBO tildeling for EU-prosjekt for 2014. Instituttene tildelinger er basert på aktivitet over 3 år, mens fakultets tildeling er basert på aktivitet for ett år. Fakultet hadde et dårlig år i 2014 og måtte trekke inn midler. Fakultetet har et godt år for 2015 og jeg hadde da forventet at 2.3% kutt for instituttene i 2014 ble tilbakeført til rammene på instituttene. Det blir ikke engang diskutert i budsjettforslaget. I stedet kommer ytterligere 0.5% kutt.

G. Avbyråkratisering og effektivisering.

Noe av kuttene fra KD og UiB-sentralt er knyttet til 'å avbyråkratisere og effektivisere'.

UiB-sentralt og fakultetet sender disse kuttene nedover til instituttnivået. Det er opprettet to stillinger på seniornivå i fakultetsadministrasjonen i 2014. Dette må også dekkes inn ved rammekutt.

I. Mitt eget valgprogram.

Da jeg stilte som kandidat til fakultetsstyret laget jeg også et lite valgprogram.

Hovedavsnittet var:

'Det vil være viktig framover å styrke de strategiske satsingsområdene som marin forskning, klimaforskning og forskning på energi samtidig som grunnleggende disiplinorientert forskning ivaretas og styrkes.

En viktig oppgave for fakultetet er å styrke rekrutteringen til våre bachelorprogram og å forbedre gjennomføringen på bachelorprogrammene.

Utdanning er en meget viktig del av vårt samfunnsoppdrag og økt fokus på utdanning kan også gi betydelig større inntekter til fakultet og institutt.'

Det blir særlig problematisk å klare oppgavene knyttet til utdanning med de kutt som foreslås.

3. Forslag til vedtak.

Fakultetsstyret mener at det framlagte budsjettforslag ikke sikrer bredden i fakultetets forskning og undervisning. Rammekuttene vil redusere handlingsrommet framover og gjøre det vanskelig å følge opp framtidige strategiske satsinger. Fakultetsstyret ber dekan og fakultetsdirektør om å formidle bekymringene knyttet til rammekutt videre til universitetsledelsen. Fakultetsstyret ber dekan fremme nytt forslag til budsjett for 2015 i et nytt møte. Fakultetsstyret ber om at det blir tatt hensyn til de merknader som er framkommet skriftlig og muntlig i møtet under revidering av budsjettet.

10/12-2014 Jarle Berntsen
Fakultetsstyremedlem